

Cor van der Leest, Mijn drijfveren

Wat waren mijn drijfveren als predikant, wat beweegt mij als kerklid, als mens?

Voor een breed antwoord op die vragen kan ik verwijzen naar de preken die ik gehouden heb en waarvan ik vijftig op m'n site heb geplaatst.

Voor een beknopt antwoord op die vragen kan ik verwijzen naar twee korte teksten die ik eens geschreven heb, waarin ik een antwoord geef op twee andere vragen:

- Wat zijn volgens mij de eigenschappen die mijn preken in elk geval dienen te hebben?
- Waar staan wij voor als GKV-leden te midden van alle veranderingen die gaande zijn?

I Zes eigenschappen van preken

23-10-2010

Mijn streven is dat mijn preken in elk geval deze zes eigenschappen hebben:

1 Ze zijn veelzijdig

Ik probeer recht te doen aan het geheel van de Bijbel. Daarom preek ik in de tijd van kerst tot pasen uit de Evangelien, van pasen tot de zomervakantie uit Handelingen en de Brieven en van de zomervakantie tot advent uit het Oude Testament. Daarnaast volg ik de lijn van de Catechismus.

2 Ze zijn breed

Ik wil in mijn preken een appèl doen op:

- Het hoofd: in mijn preken wil ik ook kennis doorgeven, inzicht geven in de Bijbel; daarbij past dat een preek interessant gevonden wordt.
- Het hart: preken moeten niet blijven steken in het hoofd. Ik wil graag dat mensen er ook door geraakt worden, zodat ze vol verwondering zijn over God en zijn liefde bewonderen.
- De handen: ik vind het te beperkt als mensen preken interessant vinden of daarover enthousiast zijn en vervolgens overgaan tot de orde van de dag. Preken moeten ook het gedrag van mensen veranderen, zodat ze anders omgaan met zichzelf, de naaste, hun bezit, hun werk.

3 Ze zijn aards

In preken komen hemelse zaken aan de orde, die geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord; de boodschap reikt dus uit boven deze werkelijkheid. Tegelijk moeten preken niet alleen over de hemel gaan en zich alleen tot de ziel richten. Ze moeten evengoed gaan over ons aardse leven, over de actualiteit. Daarom is voor mij in m'n preken altijd een terugkerende vraag: hoe kunnen mensen ermee geholpen worden in verbondenheid met God te leven terwijl ze met hun voeten in de klei van alledag staan?

4 Ze zijn reëel

In preken worden grote woorden gesproken over Christus en het christen-zijn. Tot op zekere hoogte geldt immers dat het koninkrijk er reeds is. Tegelijk is het een feit dat we in een gebroken wereld leven, want voor een belangrijk deel is het koninkrijk er nog niet. Alleen grote woorden gebruiken kan volgens mij heel ontmoedigend werken voor mensen met hun bescheiden levens. Daarom vind ik het belangrijk ruimte te geven aan de tegenstem. De hoorder moet merken dat die in zijn/haar moeiten erkend wordt, ook hierin dat die soms niet veel verder komt dan tot het abc van het geloof.

5 Ze zijn ordelijk

Mensen die mij kennen weten dat ik van orde houd. Dat geldt voor mijn studeerkamer en dat geldt ook voor mijn preken. Ik vind het belangrijk dat een verhaal samenhang vertoont, dat er een logische orde in de gedachten is, dat er een duidelijke lijn valt aan te wijzen. Dan pas krijg ik er ook zelf greep op.

6 Ze zijn eerlijk

Wat door mij op de kansel gezegd wordt moet kloppen met mijn eigen levenspraktijk. Mijn leven zou mislukt zijn als m'n gezin tegen mij zou zeggen: 'Mooie praatjes op de kansel maar zoals wij jou kennen maak je die helemaal niet waar.' Natuurlijk, altijd blijft er een spanningsveld bestaan, want mijn eigen leven valt niet samen met mijn boodschap; ik preek ook tegen mezelf. Maar er moet wel een zekere harmonie zijn, zodat te merken valt dat ik m'n best doe volgens m'n eigen woorden te leven. Heel duidelijk gezegd: mensen mogen mij als mens en christen op m'n preken afrekenen. Met dat ik dit zeg, vind ik dat wel eng....

1-6 Slot

Maak ik dit allemaal waar? Ik weet dat een goede zangleraar nog geen goede zanger is. Dus ik kan mijn streven misschien wel mooi formuleren, maar of ik dit ook allemaal in praktijk breng? Ik hoop: in elk geval wel een beetje.

II Waar staan we voor als leden van de Geref.Kerken Vrijgemaakt?

2013?

Her en der wordt gezegd dat de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt (in het vervolg: GKV) door alle veranderingen die daarin gaande zijn hun identiteit zijn kwijtgeraakt. Eigenlijk is dat een vreemde benadering, net alsof de GKV een persoonlijkheid hebben. Maar het zijn toch de leden van de GKV die samen bepalen wat zij als typerend zien voor de GKV? Alleen, bij mijn weten is daar geen GKV-breed onderzoek naar gedaan. Zo blijft het onduidelijk welk antwoord gegeven moet worden op de vraag waar de meerderheid van de GKV-leden voor staat.

Ik persoonlijk verwacht dat in elk geval de zeven onderstaande kenmerken voor veel GKV-leden belangrijk zijn. Om het beknopt te houden volsta ik ermee die heel schematisch weer te geven.

Overigens realiseer ik me dat het onderstaande geen typisch gereformeerd-vrijgemaakte thema's bevat. Dat geeft naar mijn idee aan hoe sterk christenen de laatste tijd naar elkaar zijn toegegroeid.

Nu dan die zeven kenmerken:

1 Gericht op Christus:

- 1.1 De Bijbel bevat geen allegaartje aan teksten en visies, maar vormt een hechte eenheid, dank zij Christus, Gods Zoon die voor ons mens is geworden, is gestorven en nu levend bij God in de hemel troont: Hij is als het ware de rode draad die door de hele Bijbel heen te volgen is.
- 1.2 De Bijbel is geen boek dat we al lezend voor kennisgeving kunnen aannemen. Daarin is Christus' Geest werkzaam die ons ertoe brengt dat we Christus als Redder en Heer erkennen.

2 Gehoorzaamheid aan het Woord:

- 2.1 Het zit in ons om zélf te bepalen wat we denken, willen en doen. Als christen zijn we bereid ons innerlijk en gedrag te laten corrigeren door wat God ons via zijn Woord, de Bijbel, voorhoudt.
- 2.2 Deze gehoorzaamheid aan wat God ons te zeggen heeft, gaat zo ver dat we ons niet kritiekloos gewonnen geven aan wat tegenwoordig in de wetenschap de overheersende opinie is, bijvoorbeeld inzake het begin van wereld en mensheid. Ook zijn we bereid in te gaan tegen wat onszelf dierbaar is, want beslissend voor ons is niet ons goede gevoel maar de richting die God wijst.

3 Trouw aan de aarde maar tegelijk niet daaraan verslingerd:

- 3.1 We staan niet met de rug naar de aarde omdat het alleen om de toekomst en de hemel zou gaan. We erkennen dat we hier in Gods wereld leven. Hoe veel gebrokenheid en ellende ook vallen aan te wijzen, het blijft Gods wereld en het is hier dat God ons een taak heeft gegeven.
- 3.2 Tegelijk leven we niet op deze aarde alsof we het alleen en helemaal van het hier en nu moeten hebben. Geleid door Christus' bestuur zijn we op weg naar een nieuwe wereld, de hemel op aarde.

4 Uit één stuk:

- 4.1 In het leven van een christen kan een gespletenheid bestaan zodat hij een godsdienstig leven heeft (waar God de richting wijst) én een seculiere leven (waar de mens richtinggevend is). Voor ons als christen hoort het leven in die zin één te zijn dat we ons altijd realiseren dat we leven in Gods aanwezigheid, of we nu in de kerk zitten of onze dagelijkse bezigheden hebben.
- 4.2 Er is nog een gespletenheid mogelijk, namelijk dat we als christenen een publiek leven hebben waar God het voor het zeggen heeft én een geheim leven waar we vasthoudend een bepaalde zonde koesteren. Als het goed is geldt ook hier dat we christen uit één stuk zijn, zodat we ons uiterlijk én innerlijk leven onder de invloed stellen van Christus' Geest en Woord.

5 Zelfbewust maar bescheiden

- 5.1 Volgens de Bijbel neemt God ons en onze kinderen op in zijn verbond met Hem, met het doel ons op weg te zetten naar het eeuwige leven. Daarmee kent God ons waarde toe: we mogen ons zijn geliefd kind weten. Deze band met Hem bevestigt God door de doop.
- 5.2 Dit zelfbewust-zijn gaat samen met bescheidenheid, want we staan met vuile handen voor God, zelfs als we letten op het goede dat we doen. Want alles danken we aan Gods vergevende gunst.

6 Evenwicht: in de kerk zoeken we een balans tussen geduld en appèl:

- 6.1 In de kerk kunnen we de grenzen te nauw nemen. Dan maken we van de kerk een gemeenschap van elite-christenen; dat pakt altijd onbarmhartig uit voor mensen die moeilijk meekomen. In de kerk moeten we dan ook geduld hebben met elkaar, zodat we elkaar vasthouden. Iedereen moet de tijd en ruimte krijgen om te kunnen veranderen en groeien.
- 6.2 In de kerk kunnen we de grenzen ook te wijd nemen. Dan wordt de kerk een volkskerk waar haast iedereen een wettige plek heeft, zonder dat die ooit tegengas krijgt. In de kerk moeten we dan ook een appèl op elkaar willen en durven doen, zodat we laksheid tegengaan en mensen aansporen God radicaal toegewijd te zijn.

7 Loyaal maar ontspannen tegenover de traditie:

- 7.1 We zijn blij met de belijdenisgeschriften. Die ervaren we als resultaat van de invloed van Christus' Geest. Die geschriften maken duidelijk dat we als bijbellezer niet opnieuw hoeven te beginnen maar onze winst kunnen doen met wat eerdere bijbellezers uitgedacht hebben.
- 7.2 Dat betekent niet dat we de traditie zonder kritiek op ons af laten komen. Geleerd door Christus' Woord hebben we soms kanttekeningen bij onze traditie, zonder dat we die loslaten.